

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 8. juni 2012.

Gjelder fra 01.08.2012

Gjelder til 31.07.2020

Utgått

Formål

Valgfagene skal bidra til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal bidra til helhet og sammenheng i opplæringen.

Forskning handler om å utvikle ny kunnskap og innsikt. Formuleringer som "forskning viser at" eller "vitenskapelige undersøkelser har vist at" brukes ofte og viser at tilliten til forskning er stor. Forskning skal også være kritisk, prøve ut om forskningsresultater er riktige og bidra til debatt. Erfaring med utforskning kan derfor danne grunnlag for egne meninger og kritisk tenkning, og gi elevene bedre mulighet til å forholde seg til debatt om forskning på en hensiktsmessig måte.

Opplæringen i valgfaget forskning i praksis skal bidra til at elevene får erfaring med vitenskapelige metoder og arbeidsmåter. Valgfaget skal stimulere til undring, aktiv handling for å teste ut løsninger og utvikle evnen til å stille nye spørsmål. Opplæringen skal bidra til å finne forklaringer på det som er observert, og gjennom kildegransking, eksperiment og observasjon kontrollere om forklaringene holder.

I valgfaget forskning i praksis blir elevene utfordret til å undersøke aktuelle spørsmål relatert til natur, miljø og klima, samt kultur-, samfunns- og arbeidsliv. Dette innebærer at de skal finne problemstillinger de ønsker å undersøke, vurdere mulige forklaringer, planlegge og gjennomføre undersøkelser, bruke utstyr og teknikker for datainnsamling, bearbeide data, og vurdere og formidle resultatene. Slik bidrar valgfaget med erfaringer og ferdigheter om de praktiske sidene ved forskning. Valgfaget stimulerer til nysgjerrighet og bruk av fantasi for å finne forklaringer. Det bidrar også til innsikt i hvordan etablert kunnskap og andres forskning kan trekkes inn i egen utforskning. Opplæringen skal legge til rette for at elevene får erfare hvordan det å gi og få tilbakemeldinger underveis i en utforskende prosess fremmer kvaliteten på resultatene.

Valgfaget henter hovedelementer fra naturfag, matematikk og samfunnsfag, men tema kan også hentes fra ungdomstrinnets øvrige fag.

Hovedområder

Valgfaget er strukturert i to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Hovedområder	
Idéutvikling	Praktisk utforskning

Hovedområdet omfatter de kreative sidene som inngår i alle stadier av forskningsprosessen. Utgangspunktet er en problemstilling som man lurer på og vil finne svar på. Det omfatter videre å lage gode forskningsspørsmål, få innspill fra andre, reformulere i lys av innspillene, og planlegge undersøkelser. I dette hovedområdet utvikler elevene mulige hypoteser, henter inn andre relevante data og sammenlikner og diskuterer ideer med andre elever.

Hovedområdet omfatter arbeid med ulike prosesser ved praktisk gjennomføring av de planlagte undersøkelsene. Det er viktig at elevene prøver ut og bruker forskjellige metoder, gjør seg kjent med og tar i bruk ulike typer utstyr og samler inn og systematiserer data. I tillegg skal elevene prøve ut tolkninger og sammenlikne egne funn med andres samt formidle resultatet.

Timetall

Valgfaget forskning i praksis: 57 årstimer

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene på fagets premisser.

Kompetansemål

Idéutvikling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- finne problemstillinger, formulere forskbare spørsmål og forslag til hypoteser
- planlegge undersøkelser basert på egne eller gruppas forskningsspørsmål og hypoteser
- delta i samtaler om egen og andres utforskning
- argumentere for egne hypoteser i lys av funn og andre relevante undersøkelser

Praktisk utforskning

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjennomføre planlagte undersøkelser og foreta relevante justeringer underveis
- bruke relevante metoder og utstyr for innsamling og analyse av data
- demonstrere og forklare metoder, virkemåten til utstyr og prosedyrer for datainnsamling i gjennomførte forskningsprosjekter
- systematisere data slik at mønstre kommer tydelig fram og vurdere usikkerheter
- formidle resultater fra egne prosjekter

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn eller det trinnet faget avsluttes på	Elevene skal ha en standpunktkarakter

Eksamen for elever

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn eller det trinnet faget avsluttes på	Det er ikke eksamen i faget

Eksamen for privatister

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn eller det trinnet faget avsluttes på	Det er ikke privatistordning i faget

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.